

ВІДНОСИНИ РОСІЇ З КРИМОМ

(назва фонду)

КМФ–42

Опис № 1

(назва опису)

1631–1669 рр.

(крайні дати документів)

ПЕРЕДМОВА

До опису 1 ф. КМФ-42 внесено мікрофотокопії документів, що зберігаються в Російському державному архіві давніх актів (м. Москва) у ф. 123, Зносини Росії з Кримом. Мікрофільми отримано у 1993 р.

До опису внесено справи про зовнішню політику російської держави з Кримським ханством у 1631–1669 рр.: грамоти російських царів, кримських ханів, справи про приїзд до Росії кримських послів, листування Посольського приказу з російськими послами у Криму, гінцями, запорозькими гетьманами тощо. Статейні списки російських послів, справи про виплату жалування російським послам у Криму; документи про збитки, завдані татарами в прикордонних містах Севську, Новгород-Сіверському, Путивлі тощо.

Після описання мікрофільмів складено опис, до якого внесено 75 справ.

Опис оформлено наступним чином: у першій графі подано порядковий номер справи; друга графа містить легенду, за якою справа зберігається в РДАДА; у третій графі — номер негатива і позитива; у четвертій— заголовок справи та внутрішній опис документів в окремих справах; у п'ятій — крайні дати справи і документів; у шостій -кількість кадрів; у сьомій - примітки.

Мікрофільми описав і склав опис провідний науковий співробітник відділу давніх актів В.В. Страшко.

РОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ДАВНІХ АКТІВ

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів	
1	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1631 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу російських послів у Криму Воейкова і Зверева, та відпуски грамот до них	1631 р., січень – грудень	302
2	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1631 р., спр. 9, ч. I	Статейний список послів до Криму Соковніна і піддячого Голосова	1631 р., червня 5 – 1634 р., червня 1	240
3	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1632 р., спр. 11	Справа про відправку в Крим станичного Василя Зянгілдєєва з легкими поминками і грамотами до хана, з листами до російських послів Соковніна і Голосова	1632 р., травня 25	79
4	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1632 р., спр. 12	Справа за проханням толмача Якова Єлагіна збільшити йому жалування за поранення, отримані при поїзді в Крим до російських послів Тардєєва і Басова	1632 р., червня 20	12
5	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1632 р., спр. 13	Справа про напад на російське прикордоння семи мурз з 20 тис. татар, та про вжиття застережних заходів	1632 р., серпень	31
6	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу російських послів у Криму Жукова і піддячого Пашина; Івана Якушкіна і піддячого Михайлова. Відпуски царських грамот до них	1657 р., січень-лютий	61
7	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 2	Справа про приїзд до Москви річного посла Умер-бея та з проханням підготувати для кримських гостей соболів і куниць та пошити з них шуби	1657 р., січня 8 – липня 1	80
8	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р. спр. 3	Запис про приїзд з Криму толмача Данила Потапова з відписками від російських послів та з повідомленням про кримські новини	1657 р., січня 20	9
9	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 10	Справа за чолобитною толмачів Алтабаєва, Пирогова, піддячих Злобіна, Жданова про виплату жалування за службу при російських послах у Криму	1657 р., липня 23	33
10	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 11	Справа про виплату жалування російським послам у Криму Жукову і Пашину	1657 р., липня 27, 31	20

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів	
11	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 12	Донос піддячого Артемія Федорова про похід запорозьких козаків до Криму та напад на ногайські улуси	1657 р., вересня 27	12
12	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 18	Справа про приїзд кримських гінців Тохтамиша-мурзи з товаришами з повідомленням про перемогу кримських татар над угорським і шведським королями, які напали на Польщу, та з доганою за вбивство кримського гінця Трюк Мамета і пограбування легких поминків	1657 р., жовтня 12	30
13	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 22	Справа про приїзд кримського гінця Сефермурзи з повідомленням про виїзд Богатирші-мурзи з Криму до Валуйок на посольський розмін, та для одержання російської казни	1657 р., грудня 1	20
14	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 23	Свідчення спійманого донськими козаками кримського татарина Уразли-аги про кримські події	1657 р., грудня 1	16
15	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1657 р., спр. 24	Справа про винагородження кримського татарина Кормана Чурая за вихід з Криму та прийняття віри	1657 р., грудня 19–23	15
16	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу від послів у Криму Якушкіна та Михайлова, а також відпуски грамот до них	1658 р., січень - грудень	55
17	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 2	Справа про видачу піддячому Гордеєву, який був у Криму з послом Жуковим, жалування та підйомних	1658 р., січня 28	10
18	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 3	Справа про підвищення жалування перекладачу Муртозіну за кримську службу у 1657 р.	1658 р., березня 27	5
19	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 4	Справа про приїзд на Валуйку кримського гінця Сеїда-мурзи з грамотами про відпуск з Криму кречетників, толмачів і арбачеїв; а також про припинення нападів донських козаків тощо	1658 р., квітня 17	50
20	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 5	Справа про повернення з Криму толмача Понар'їна з відписками від російських послів та з повідомленням про кримські новини	1658 р., квітня 25	17

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА		Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів
21	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1658 р., спр. 14	Записка, складена у Розряду, про збитки, завдані татарами в прикордонних містах Севську, Новгород-Сіверському, Путивлі тощо	1658 р., вересня 4 – 1660 р.	68
22	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1659 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу від російських послів в Криму Якушкіна і Михайлова та відпуски грамот до них	1659 р., січень-грудень	20
23	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1659 р., спр. 3	Статейний список послів до Криму Івана Опухтіна (помер у Криму 16 вересня 1662 р.) та піддячого Фірса Байбакова	1659 р., лютого 19 – 1663 р., січень	178
24	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1659 р., спр. 7	Справа про повернення з Криму толмача Терентія Фролова з відписками російських послів у Криму та з донесенням про бій під Конотопом, а також про відрядження його у Путивль для пошуку тіл вбитих татарами окольних кн. Пожарського і Львова	1659 р., серпня 22	40
25	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1659 р., спр. 8	Грамота з Посольського приказу до двірського воєводи Івана Милославського про успішне вигнання кримських татар, які напали на українські міста	1659 р., серпня 25	7
26	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1659 р., спр. 9	Справа про відшкодування мешканцям м. Оскол, постраждалим від набігу кримських татар	1659 р., серпня 30	12
27	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1660 р., спр. 4	Справа про допит у Посольському приказі полонених татар, яких гетьман Юрій Хмельницький прислав з посольством Павла Яненка	1660 р., червня 29	17
28	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1660 р., спр. 5	Справа про відрядження в Крим станичників Путіцина і Чиркіна з легкими подарунками татарам та грамотами до російських послів	1660 р., липня 6	18
29	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1660 р., спр. 6	Справа про підготовку жалування для арештованих в Криму російських посольств Якушкіна і піддячого Михайлова та Опухтіна і піддячого Байбакова	1660 р., липень	17
30	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1661 р., спр. 1	Відпуски грамот до російських послів в Криму Якушкіна і Михайлова та Опухтіна і Байбакова, а також відписки послів, з додатками іменних списків російських полонених в Криму	1661 р., січень - грудень	50

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА		Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів
31	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1661 р., спр. 3	Справа про виплату удові померлого в Криму піддячого Михайлова, зі складу посольства Якушкіна, річного жалування її чоловіка	1661 р., лютого 7	10
32	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1661 р., спр. 4	Відписка боярина Василя Шереметєва до Посольського приказу про обставини взяття його в полон під Чудновом	1661 р., травня 5	12
33	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1661 р., спр. 5	Справа про приїзд до Москви кримського гінця Магмета з вимогою повернути польському королю захоплені міста і вивести з України російські війська та з погрозою великої війни у разі відмови	1661 р., травня 5	122
34	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1662 р., спр. 1	Грамоти з Посольського приказу до послів у Крим Якушкіна і Михайлова та Опухтіна і Байбакова, а також справа про пересилку їм жалування	1662 р., січень - грудень	20
35	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1662 р., спр. 2	Пам'ять за запитами Посольського приказу про полонених в Криму	1662 р., січня 23 – 1664 р., липень	63
36	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1662 р., спр. 5	Справа про відправку до Криму дяка Нікіфорова і перекладача Байцина з легкими подарунками для кримського хана	1662 р., квітня 1 1	10
37	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1662 р., спр. 6	Справа про приїзд до Москви кримського гінця Тахтамиша з вимогою припинити напади донських козаків на турецьке узбережжя та Азов	1662 р., квітня 20 - липень	80
38	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1663 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу послу у Криму Якушкіна і Михайлова. Відпуски царських грамот до них	1663 р., січень - грудень	75
39	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1663 р., спр. 2	Статейний список посольства Якушкіна і Михайлова	1663 р., січень – 1665 р., червень	108
40	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1663 р., спр. 3	Справа про відсилку в підмосковне село на карантин прибулих до Москви з Криму піддячого Байбакова, перекладача Араслана і толмача Путіцина	1663 р., січня 2	17
41	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1663 р., спр. 4	Справа про приїзд до Москви кримського гінця Сефер-Алі-Аталика з повторною вимогою відмовитися від України та повернути польському королю захоплені міста	1663 р., лютого 30 – червня 30	138

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів	
42	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1665 р., спр. 1	Відписка до Посольського приказу від послів у Криму Якушкіна і Михайлова, та грамоти до них	1665 р., січень-грудень	50
43	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1665 р., спр. 3	Статейний список послів у Криму Якушкіна (помер в Криму 30 грудня 1666 р.) та Михайлова	1665 р., червня 15 – 1667 р., березня 3	145
44	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1666 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу від послів у Криму Якушкіна і Михайлова	1666 р., листопада 11	30
45	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1666 р., спр. 2	Відписка до царя Олексія Михайловича від боярина Василя Шереметьєва	1666 р., січень - грудень	108
46	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 1	Відписки до Посольського приказу посла в Криму піддячого Михайлова, а також його щоденні записи	1667 р., січень - грудень	107
47	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 2	Відписки до Посольського приказу від боярина Василя Шереметьєва	1667 р., січень - грудень	60
48	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 5	Справа про обмін полоненого кримського татарина Маметкулова на полоненого брата уставщика Києво-Печерського монастиря Іосифа	1667 р., березня 14	10
49	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 6	Справа про закріпачення підполковником Сипягіним хрещеного кримського татарина Казбелека	1667 р., березня 19	12
50	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 7	Справа про спробу Разбойного приказу викликати на допит перекладача Култумишева, який перебував при посольстві в Криму	1667 р., березня 23	10
51	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 8	Пам'яті з інших приказів до Посольського приказу із запитами про розшук певних осіб серед полонених в Криму	1667 р., квітня 25 – 1668 р., квітня 10	28
52	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 10	Справа про відпуск в Крим гінця Телеш-аги з грамотами до хана з повідомленням про знищення козаками гетьмана Петра Дорошенка посольства Ладиженського, та з пропозицією надіслати кримських послів для переговорів про мир з донськими козаками спільно з посольством Ушакова і Долгова	1667 р., липень	16

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів	
53	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 11	Справа про прийняття християнства кримським татариним Резепом та турком Магметом Усейновим	1667 р., вересня 10	8
54	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 12	Справа про повернення з Криму толмача Свиридова з кримським гінцем Шамаєм Дувановим, про повідомлення ним кримських новин та з проханням сплатити його борги	1667 р., вересня 21	15
55	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 13	Справа про приїзд кримського гінця Шамає Дувана з повідомленням про знищення “черкасами” посольства стольника Ладиженського, яке їхало в Крим для мирних переговорів, та вбивство кримського гінця Мамет-аги, а також з вимогою повідомити, чи є бажання укласти мир з Кримом	1667 р., вересня 22	32
56	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 16	Пам’яті про викуп послами Романом Жуковим і піддячим Ларіоном Пашиним полонених у кримських татар	1657 р., жовтня 2–25	50
57	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1667 р., спр. 17	Справа про повернення з Криму толмача Фролова з кримським гінцем Тахтамишем, про доставку відписок послів у Крим, про повідомлення ним кримських новин, та про одержання ним жалування	1657 р., жовтня 2–30	20
58	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 1	Відписки посла в Криму піддячого Михайлова до Посольського приказу, грамоти до нього, а також його щоденні записи	1668 р., січень - грудень	140
59	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 9	Справа про відправку в Київ стряпчого Василя Тяпкіна для ведення мирних переговорів з кримським і польським послами	1668 р., травень	23
60	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 10	Справа про відправку в Крим, у супроводі кримського гінця Деш-бея, толмача Олексія Кокоріна з грамотою до хана, в якій пропонується прислати в Київ послів для мирних переговорів, а також про виплату Кокоріну збільшеного жалування	1668 р., травня 26	25
61	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 11	Справа про збільшення жалування толмачу Путіцину за відрядження до Криму	1668 р., червня 29	10

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів	
62	РГАДА, ф.123, оп.1, 1668 р., спр. 12	Справа про приїзд на Валуйку з Криму Івана Суздальцева з відписками від боярина Шереметьєва, толмача Олексія Кокоріна з кримським гінцем Садицом Челібеем, священника Степанова з тілом померлого в Криму посла Якушкіна, а також про відправку з Москви на Валуйку стряпчого Бестужева і піддячого Полкова для затримки кримського гінця	1668 р., жовтня 30 – 1669 р., березень	59
63	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 15	Справа про посилку з Москви на Валуйку піддячого Полкова для передачі царської грамоти кримському гінцю Садику Челібеею, та в Крим піддячого Іванова з легкими поминками для хана і його ближніх, і з проханням прислати на Валуйку кримських послів для мирних переговорів, а також відпустити всіх полонених, і насамперед боярина Шереметьєва	1668 р., грудня 20 – 1669 р., лютий	54
64	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 16	Статейний список піддячого Іванова, посланця до хана з легкими поминками	1668 р., грудня 20 – 1669 р., квітня 1	51
65	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 17	Записи в Посольському приказі про переговори з затриманим у с. Семенівському посланцем калги-султана кримським татариним Каразіним	1668 р., грудня 22–24	13
66	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1668 р., спр. 18	Справа про взятих в бою під Севськом татарах, які висловили бажання заплатити викуп, або піти на обмін	1668 р., грудня 23	73
67	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 1	Відписки посла в Криму піддячого Михайлова до Посольського приказу, грамоти до нього, а також його щоденні записи	1669 р, січень - грудень	190
68	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 3	Справа про відправку в Крим толмача Кубюмова з легкими поминками до кримського хана	1669 р., лютого 26	39
69	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 4	Справа про повернення з Криму піддячого Іванова у супроводі кримського посла Шах-Теміра Аталика, а також з 40 російськими полоненими, з розписом полонених, з відписками полоненого боярина Шереметьєва, та з відписками посла в Криму піддячого Михайлова	1669 р., квітня 1	49

№№ з/п	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ АБО ЗМІСТ ДОКУМЕНТА	Крайні дати од. зб. або дата документа	Кількість кадрів
70	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 5 Справа про відправку в Крим толмача Ієвлева з легкими поминками до кримського хана	1669 р., квітня 8	9
71	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 9 Справа про відправку в Крим піддячого Федорова з легкими поминками до кримського хана	1669 р., серпня 5	8
72	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 10 Справа про збільшення жалування піддячому Нікіфорову за відряження до Криму з послом Ушаковим	1669 р., серпня 26	16
73	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 11 Справа про збільшення жалування піддячому Романову за відрядження до Криму	1669 р., вересня 28	14
74	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 12 Справа про приїзд з Криму вірменина Миколая Мансурова з чотирма звільненими полоненими та Сави Соловкіна з донесенням про кримські новини	1669 р., жовтня 1 – 1671 р., лютий	60
75	РГАДА, ф. 123, оп. 1, 1669 р., спр. 13 Справа про стягнення з толмачів Кокоріна та Путіцина боргів, зроблених ними під час відрядження до Криму	1669 р., жовтень	7

До опису внесено 75(сімдесят п'ять) справ з №1 по № 75.

Таким чином, в опису налічується 75 (сімдесят п'ять) справ; 3720 (три тисячі сімсот двадцять) кадрів.

Начальник відділу давніх актів

О. Б. Вовк

Провідний архівіст
сектору обліку документів та діловодства

Л. М. Дорофєєва

2013 р.